

Sayı: 14070
Tarih: 25.09.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

34296

Aşağıdaki sorularımın *Ticaret Bakanı Prof. Dr. Ömer BOLAT* tarafından Anayasanın 98. ve İçtüzüğün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
23.09.2025

Dilan KUNTAYAN
Şanlıurfa Milletvekili

Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgeleri'nin en önemli ihracat ürünlerinden biri olan fıstık, Şanlıurfa, Siirt, Batman, Diyarbakır ve Şırnak başta olmak üzere on binlerce çiftçinin temel geçim kaynağıdır.

Ticaret Bakanlığı fıstık ithalatının önünü açma girişimlerinde bulunmak üzere yakın tarihte bir adım atmış, bölgedeki fıstık üreticilerinin ve birliklerinin görüş ve önerileri alınmadan karar alınmıştır. Fıstık üretici temsilcileri, kararın yalnızca birkaç ithalatçı firmanın çıkarını gözettiğini, Doğu ve Güneydoğu'nun en önemli ihracat ürünlerinden olan fıstık ürünü üreticilerini ciddi zarara uğratacağını belirtmiştir.

Şanlıurfa Fıstık Üreticileri Birliği, Siirt Fıstık Üreticileri Birliği, Batman Fıstık Üreticileri Birliği, Diyarbakır Fıstık Üreticileri Birliği, Şırnak Fıstık Üreticileri Birliği ve Birecik Fıstık Üreticileri Birliği ortak bir basın açıklaması yayınlamış, bu basın açıklamasında; girdi maliyetlerindeki yüksek artışlar, olumsuz iklim koşulları ve geçen yılki fiyat düşüşleri nedeniyle zaten zor durumda olduklarını, planlanan ithalatın mevcut bahçelerin sökümüne ve yeni dikimlerin durmasına yol açabileceğini vurgulamıştır. Buna rağmen Bakanlığın üretici temsilcilerinin görüşünü almadan, istişare etmeden hareket etmesi, tarımsal üretimin desteklenmemesi ve eşitsiz rekabet koşullarının derinleşmesi açısından kaygı vericidir.

Tarım sektörünün stratejik önemi, gıda güvenliği ve bölgesel kalkınma hedefleri dikkate alındığında, yerli üreticiyi korumak ve desteklemek devletin asli görevidir. Aksi halde bu karar, yerli üreticinin emeğini yok sayacak; bölge ekonomisi, kırsal istihdam ve ihracat gelirleri açısından ciddi kayıplara neden olacaktır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınız tarafından fıstık ithalatına ilişkin kararın alınma gerekçesi nedir? Bu karar hangi piyasa verilerine ve hangi etki analizine dayanmaktadır?
2. Karar öncesinde fıstık üreticileri birlikleri, ziraat odaları veya çiftçi kooperatifleri ile herhangi bir istişare yapılmış mıdır? Yapıldıysa bu görüşmelerin tutanakları kamuoyuyla paylaşılacak mıdır?
3. Şanlıurfa Fıstık Üreticileri Birliği, Siirt Fıstık Üreticileri Birliği, Batman Fıstık Üreticileri Birliği, Diyarbakır Fıstık Üreticileri Birliği, Şırnak Fıstık Üreticileri Birliği ve Birecik Fıstık Üreticileri Birliği'nin yapmış olduğu basın açıklamasına Bakanlığınız tarafından cevap verilecek midir, taleplerine dair bir adım atılacak mıdır?
4. 2023 ve 2024 yıllarında fıstık üreticilerine verilen destek ve teşviklerin tutarı nedir? 2025 için planlanan destek miktarı nedir?
5. İthalatın serbest bırakılması hâlinde, yerli üreticinin fiyat, pazar payı ve gelir kaybı konusunda Bakanlığınızca yapılmış bir etki analizi var mıdır?
6. Fıstık ithalatı talebinde bulunan firmaların sayısı, isimleri ve geçmiş yıllardaki ithalat payları nedir? Bu firmalarla yapılan görüşmeler ve karar alma süreçleri şeffaf biçimde kamuoyuna açıklanacak mıdır?
7. Yerli üreticinin maliyet artışlarını dengelemek amacıyla gübre, sulama ve enerji gibi temel girdilerde destek sağlanması veya sübvansiyon planı yapılmakta mıdır?
8. Yerli üretimi ve çiftçiyi korumak amacıyla, ithalatın sınırlandırılması ya da yerli ürün lehine vergi/damping önlemleri alınması yönünde bir planınız var mıdır?